

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**ЗАТВЕРДЖУЮ**  
Проректор з наукової роботи  
Задорожний З.-М. В.

« 24 » вересня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

з дисципліни «Професійна психологія»  
рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)  
галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки  
спеціальність – 053 Психологія  
освітньо-наукова програма – Психологія

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«Професійна психологія»**

<b>Дисципліна «Професійна психологія»</b>	<b>Галузь знань, спеціальність, СВО</b>	<b>Характеристика навчальної дисципліни</b>
Кількість кредитів – 5	галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	<b>Статус дисципліни</b> вибіркова <b>Мова навчання</b> українська
Кількість залікових модулів – 1	спеціальність 053 Психологія	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	рівень вищої освіти – третій (освітньо- науковий)	Аудиторні години - 30
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 120</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – залік

## **2. Мета і завдання дисципліни «Професійна психологія»**

### **2.1. Мета вивчення дисципліни.**

Метою викладання навчальної дисципліни є розкриття психологічних засад професійного самовизначення, становлення і розвитку суб'єктів освітньої діяльності у процесі професійного навчання у закладах вищої освіти та розвитку професійної кар'єри; оволодіння психологічними знаннями щодо змісту і структури професійної діяльності, психологічних основ навчання й виховання майбутніх фахівців у закладах вищої освіти; володіння діагностичним інструментарієм щодо дослідження особливостей професійного навчання і професійного становлення майбутніх фахівців; володіння технологією надання відповідної психологічної допомоги майбутнім фахівцям у процесі їх безпосередньої професійної підготовки й майбутньої діяльності, досвіду вивчення особистості у сфері професійної діяльності фахівців.

### **2.3. Передумови для вивчення дисципліни.**

Дисципліна «Професійна психологія» тематично пов'язана з дисциплінами «Педагогіка і психологія вищої школи», «Психологія як сфера мислєдїяльності», «Психологія професійної креативності».

## **2. Програма навчальної дисципліни:**

### ***Змістовий модуль 1. Психологія професійного становлення фахівця***

#### ***Тема 1. Професійна психологія як галузь психологічної науки***

Предмет, об'єкт і завдання професійної психології. Методологічні принципи психології професійної діяльності. Методи і методики дослідження професійної психології. Методи психологічного аналізу професійної діяльності працівників.

#### ***Тема 2. Психологія професійного становлення***

Сучасні наукові уявлення про професійне становлення фахівця. Сутність та етапи професійного становлення. Професійне самовизначення особистості: етапи, складові та чинники професійного становлення. Поняття професіоналізму. Кризи професійного становлення та їх подолання. Професійні деструкції, вигорання та їх профілактика.

#### ***Тема 3. Психологічні особливості професійного становлення фахівців професій типу «людина-людина»***

Значення професій типу «людина-людина» для сучасного суспільства. Загальні особливості діяльності та вимоги у професіях типу «людина-людина». Особливості професійного становлення вчителів. Вимоги та особливості педагогічної діяльності. Негативні для професійного становлення вчителів явища. Особливості різних етапів професійного становлення вчителів. Особливості професійного становлення практичних психологів. Сфера професійного застосування та передумови успішності діяльності практичних психологів. Особливості різних етапів професійного становлення практичних психологів. Особливості професійного становлення менеджерів. Вимоги та специфіка діяльності менеджера.

### ***Змістовий модуль 2. Психологія кар'єри.***

#### **Тема 4. Поняття кар'єри, її типи та види**

Поняття кар'єри, її типи та види. Планування трудової кар'єри працівника. Управління кар'єрою. Професіоналізм і компетентність як цілі розвитку працівника. Психологічний супровід професійного становлення особистості.

#### **Тема 5. Лідерство в професійній психології та корпоративна культура**

Природа лідерства. Лідерство і ділова активність. Теорії лідерства в психології. Лідерство і керівництво. Поняття корпоративної культури та її структура. Вимірювання і оцінка корпоративної культури. Соціально-психологічний клімат в колективі організації. Фірмовий стиль організації і психологія його впливу на співробітників.

#### **Тема 6. Управління конфліктами**

Конфлікти та їх передумови. Типологія конфліктів. Структура та функції конфліктів. Тактики вирішення конфліктних суперечностей

### **3. Структура залікового кредиту з дисципліни «Професійна психологія» (денна форма навчання)**

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
<b>Змістовий модуль 1. Психологія професійного становлення сучасного фахівця</b>		
Тема 1. Професійна психологія як галузь психологічної науки	5	20
Тема 2. Психологія професійного становлення	5	20
Тема 3. Психологічні особливості професійного становлення фахівців професій типу «людина-людина»	5	20
<b>Змістовий модуль 2</b>		
Тема 4. Поняття кар'єри, її типи та види.	5	20
Тема 5. Лідерство в професійній психології та корпоративна культура	5	20
Тема 6. Управління конфліктами	5	20
<b>Разом</b>	<b>30</b>	<b>120</b>

#### **4. Самостійна робота**

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1.	Предмет, об'єкт і завдання професійної психології. Основні категорії професійної психології	3
2.	Функції, та основні напрями професійної психології	3

3.	Сучасні тенденції наукових досліджень у галузі професійної психології, основні напрями професійної психології	3
4.	Сучасні наукові уявлення про професійне становлення фахівця	3
5.	Сутність та етапи професійного становлення	3
6.	Професійне самовизначення особистості: етапи, складові та чинники професійного становлення	3
7.	Поняття професіоналізму	3
8.	Кризи професійного становлення та їх подолання	3
9.	Професійні деструкції, вигорання та їх профілактика	3
10.	Значення професій типу "людина-людина" для сучасного суспільства	3
11.	Загальні особливості діяльності та вимоги у професіях типу "людина-людина"	3
12.	Особливості професійного становлення вчителів	3
13.	Вимоги та особливості педагогічної діяльності.	3
14.	Негативні для професійного становлення вчителів явищ	3
15.	Особливості різних етапів професійного становлення вчителів	3
16.	Особливості професійного становлення практичних психологів	3
17.	Сфера професійного застосування та передумови успішності діяльності практичних психологів	3
18.	Особливості різних етапів професійного становлення практичних психологів	3
19.	Особливості професійного становлення менеджерів	3
20.	Вимоги та специфіка діяльності менеджера	3
21.	Поняття кар'єри, її типи та види	3
22.	Мотивація кар'єри	3
23.	Планування трудової кар'єри працівника	3
24.	Формування кадрового резерву як засобу розвитку кар'єри	3
25.	Управління кар'єрою	3
26.	Професіоналізм і компетентність як цілі розвитку працівника	3

27.	Можливості розвитку особистості в рамках виконуваної професійної діяльності	2
28.	Психологія розвитку трудового потенціалу працівників	2
29.	Природа лідерства	2
30.	Лідерство і ділова активність	2
31.	Елементи лідерства, основні визначення та концепції лідерства. Лідерство і влада	2
32.	Типи лідерів	2
33.	Характеристика якості влади, її основні концепції	2
34.	Делегування повноважень	2
35.	Роль і значення корпоративної культури	2
36.	Поняття корпоративної культури	2
37.	Структурні елементи корпоративної культури	2
38.	Роль і значення корпоративної культури	2
39.	Вимірювання і оцінка корпоративної культури	2
40.	Соціально-психологічний клімат в колективі організації	2
41.	Фірмовий стиль організації і психологія його впливу на співробітників	2
42.	Конфлікти та їх передумови	2
43.	Конфлікт, його структура та причини виникнення, реагування на конфліктну поведінку працівника	2
44.	Причини і наслідки конфліктів в організаціях	2
45.	Передконфліктні причини конфліктів	2
46.	Діагностування і попередження конфлікту	2
47.	Управління конфліктами	2
<b>Разом:</b>		<b>120</b>

### **5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання**

У процесі вивчення дисципліни «Професійна психологія» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- кейси;
- залік

### **6. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю**

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Професійна психологія» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

**7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна**

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорний конспект лекцій	1-6
2.	Завдання для самостійної роботи	1-6
3.	Методичні вказівки до проведення презентацій	1-6

**РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

1. Берзіня, О. О. Правильний вибір професії - точка відліку успішності людини / О. О. Берзіня // Основи здоров'я, 2017. № 4. С. 15-19.
2. Беляєва Карина. Профілактика конфліктів. Вплив практичного психолога на їх вирішення / Карина Беляєва // Психолог, 2018. Вересень (№ 17-18). С. 38-51.
3. Білецький, О. М. Мотивація учіння як чинник розвитку професійної Я-концепції майбутніх психологів : дис. на здоб. наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 — пед. та вік. психол. / О. М. Білецький ; ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. Харків : [б. в.], 2013. 211с.
4. Вовнянко, Т. Чарівність професії: заняття з елементами тренінгу / Т. Вовнянко // Психолог, 2018. № 21-22. С. 36—45.
5. Воляннюк, Н. Ю. Мотивационный компонент в структуре педагогической одаренности / Н. Ю. Воляннюк, И. С. Потоцкая // Практична психологія та соціальна робота. 2014. № 7. С. 7—13.
6. Гармаш І. В. Попередження професійного вигорання педагога: казка до методичного кошика / І. В. Гармаш // Основи здоров'я. 2018. № 9. С. 10-14.
7. Джура, О. Д. Духовні засади професійної орієнтації молоді (філософсько-освітнє осмислення) / О. Д. Джура // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. Харків : ХНПУ, 2017. Вип. 48, ч. 1. С. 68—79.

8. Карамушка Т.В. Уявлення аспірантів про сутність майбутньої професії кар'єри, можливі напрямки і типи її здійснення// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. Вип.2. 2014. С.92-98.
9. Ковальчук О.М. Готовність нового фахівця до забезпечення якості європейських стандартів вищої освіти// Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки. 2016. №2. С.52-57.
10. Ковальчук О.М. Підготовка магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності в умовах ступеневої освіти: дис.. на здобуття наук ступеня канд.пед. наук.13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Луцьк, 2016. 310 с.
11. Кучерявий, О. Г. Кар'єрне зростання: особистісний вимір: монографія / О. Г. Кучерявий. Київ : Видавничий Дім "Слово", 2015. 224 с.
12. Освітня політика: філософія, теорія, практика [монографія] / ред. В.П. Андрущенко; авт. кол.: В.П. Андрущенко, Б.І. Андрусишин, Б.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв, К.А. Постол, О.О. Субіна. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С.337-338.
13. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. / за наук. ред. Л. М. Сергєєвої. Івано-Франківськ. «Лілея НВ», 2015. 296 с.
14. Фурман, А. А. Психологія особистості: ціннісно-орієнтаційний вимір : монографія / А. А. Фурман. Одеса : ОНПУ ; Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 311 с.
15. Шандрук С. К. Освітня модель професійного становлення особистості практичного психолога / С. К. Шандрук // Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Київ, 2015. Т. 1, вип. 42. С. 92–97.
16. Jane L. Swanson, Nadya A. Fouad Career Theory and Practice: Learning Through Case Studies. SAGE Publications. 2019. 312 p
17. Vernon G. Zunker . Career Counseling: A Holistic Approach. Cengage Learning. 2015. 512 p.
18. Sharon L. Nichols. Educational Policies and Youth in the 21st Century: Problems, Potential, and Progress. Information Age Publishing. 2016. 222p.